

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LIII (47)

Štev. (Nº) 38

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

13 de octubre - 13. oktobra 1994

ALOJZIJ REZELJ

Dan slovenskega zaupanja

Otvoritveni govor na 39. Slovenskem dnevu

Ta mogočna manifestacija naše povezanosti, vere in slovenstva, kulturno-prosvetne dejavnosti in zdrave družabnosti pomeni vsakemu zavednemu Slovencu velik praznik. Skoraj bo minilo pol stoletja, odkar smo morali zapustiti domovino, a ljubezen do nje je ostala med nami tako močna, da danes že naš drugi in tretji rod žari z ognjem slovenske idealizma in pomaga oblikovati nove rodove, ki bodo poročstvo naše bodočnosti v svetu in opora domovini. Sogradimo domovino! Utrujmo brate v spoštovanju temeljnih pravic, ki morajo biti podlaga novega narodnega življenja. Kot Slovenci imamo pravico polnopravno sodelovati, svetovati, zahtevati in tudi obsojati. Dvignimo spet slovenski narod k samozavesti, pomagajmo mu

vrniti spet vero v božjo postavo, ki edina vodi po pravi poti. Po svojih močeh pomagajmo vsem, ki se doma in v svetu trudijo za prenovitev Slovenije tam, kjer je prenovitev potrebna. Z lepo besedo, kjer je na mestu, pa z odločno obsodbo vsega, kar je obsodbe vredno. Vse to, za nas, ki smo daleč od domovine, pa posebej še molitev, so temelji, na katerih je mogoče graditi nov svet zaupanja, medsebojnega spoštovanja in ljubezni. Praznujmo ta naš slovenski dan s ponosom in veseljem! Naj bo ta dan slovenskega upanja in zaupanja, ki raste iz božje in človeške zvestobe. Vsa naša dejanja storjena iz ljubezni do skupnega rodu, četudi tisoče kilometrov od slovenske zemlje, pomagajo odkupovati skupno slovensko bodočnost.

ITALIJA OVIRA SLOVENIJO PRI VSTOPU V EVROPO

V Luksemburgu je 4. oktobra Livio Caputo, italijanski zunanji minister preprečil, da bi bilo na dnevnem redu vprašanje podelitve mandata Sloveniji za pogajanja o pridruženem članstvu Evropski zvezi.

Kljub Martinovem smehljanju in ugotavljanju, da se Ljubljana uklanja italijanskim zahtevam, pa dogodki v Rimu napovedujejo nove zaostritve z Ljubljano. Nova rimska tarča je slovenska manjšina. Predlog proračuna italijanske vlade za naslednje leto je slovenskim kulturnim ustanovam črtal letošnjih šest milijard lir podpore, še pred letom pa je znašala osem milijard lir. Zakona o globalni zaščiti Slovencev v Italiji po dvajsetih letih še ni, razpustili pa so še odbora slovenske Kmečke banke v Gorici.

Kljub ostrejšim pogledom italijanskega zunanjega ministra Antona Martina in spodbudnim tonom iz Luksemburga bo Slovenija znova v precepu. Če naj ohrani dostojanstvo in enakopraven položaj v mednarodni skupnosti, bo morala zaradi potez Rima zoper slovensko manjšino ostro protestirati.

Videti je, da je v italijanski vladni koaliciji nastalo čvrsto jedro, ki skuša v odnosih s Slovenijo in Slovenci uveljaviti maksimalni program — podiranje stanja, kakršno je nastalo na podlagi rezultatov druge svetovne vojne. Na nesrečo se je Slovenija znašla v položaju, ko ima sama le malo vzvodov za pritisk na Italijo.

Navdihovalcem nove italijanske politike ne gre za ezulske nepremičnine, temveč za izničenje londonskega memoranduma in za odstranitev osimskih sporazumov. Vendar se prizadevanja, da bi se vrnili v stanje pred majem 1945, ne omejujejo samo na mednarodnopravno ogrodje povojne ureditve odnosov med državama, temveč skuša nova italijanska koalicija tudi na notranji fronti razmere vrniti tja, kjer so bile pred letom 1945. S tem v zvezi omenja

napad rimskih oblasti na slovensko Kmečko banko v Gorici in črtanje proračunskih sredstev za slovensko manjšino. Ne bi smeli zapirati oči pred dejstvom, ki je čedalje bolj nesporno: okoli Berlusconija jih je kar nekaj, ki podirajo povojni red v tem delu Evrope. Z njimi je treba govoriti mirno, vendar bo treba za vsak primer pripraviti tudi kakšno krepelo. Kajti zdaj se že tudi na južnem Tirolskem vprašujejo, ali bo za slovensko na vrsti morda še nemška manjšina.

Če se v prihodnje ne bo zgodilo v slovenskih odnosih z Italijo kaj posebnega, naj bi komisija 30. oktobra morda le dobila mandat za pogajanje s Slovenijo, čeprav tega datuma uradno še nihče ne omenja.

Marjeta Šimunič v komentarju Slovenca z dne 5. oktobra piše, da je slovenska vlada s posebno deklaracijo o namerah glede uskladitve slovenske zakonodaje z zakonodajo Evropske zveze (da namreč tujci lahko kupujejo zemljo v Sloveniji, kar je bilo do sedaj nemogoče) povečala možnost, da se Sloveniji podeli mandat za začetek pogajanj o pridruženem članstvu. Tako je podrla temelje italijanskim trditvam, da se naša država ne more pogajati o vključitvi v Evropsko zvezo.

O EZ kot o obljubljeni deželi je namreč lahko govoriti, dokler ne vemo točno, čemu se bomo morali odpovedati pri ključnih skupinskih koristih. Pomembno pa je tudi, kolikšen del svoje državne suverenosti bomo morali odstopiti Bruslju.

Ob tem sprašuje, zakaj vlada doslej Slovincem še ni celostno predstavila, kakšne bodo državne koristi v okviru EZ in koliko bodo ogrožale pomembne prvine naše narodne in državne suverenosti. Zavedati se namreč moramo, da popolne suverenosti v Evropi ni več, zato se Slovenija morali odločiti, ali ji jo bo omejevala Evropa ali Balkan.

Zgodilo se je v Sloveniji

Slovenski parlament je sprejel predlog predsednika države Milana Kučan, ki je za ombudsmana predlagal bivšega notranjega ministra in podpredsednika SKD Ivana Bizjaka. Na volitvah, kjer mora dobiti dve tretjini glasov, je Bizjak dobil 61 od 77 glasov. Javnost je mnenja, da je to Kučanov obliž krščanskim demokratom.

Minister za gospodarske odnose in razvoj dr. Davorin Kračun je 27. septembra v Ženevi na sedežu GATT podpisal pristopnico Slovenije k sporazumu o carinah in trgovini. Tudi so se istotam pogajali o vstopu Slovenije v Svetovno trgovinsko organizacijo, ki bo v začetku naslednjega leta zamenjala sedanji GATT.

Nastala je nova afera: Kot vse kaže, so prisluškovali tudi direktno tedanjemu obrambnemu ministru Janezu Janši v njegovih uradnih prostorih. Našli so namreč „zapis“ pogovora ministra Janša s časnikarjem Viktorjem Blažičem; oba pa pravita, da o tem pogovoru nista zapisala ničesar.

V na novo sprejetem zakonu o državnih tožilcih so v vladi slavili zmago. Nove vr-

hovne tožilce bo namreč imenovala vlada na predlog ministra za pravosodje. Parlament pri tem nima več besede. Tudi je bil sprejet predlog, da lahko bivši sodniki — ko so marsikdaj sodili po partijskih odločitvah — zasedejo mesto javnih tožilcev.

Parlament je zadnji trenutek izglasoval zakon o novih občinah. Tako so razpisali prihodnje volitve v občine za 4. decembra.

Brez kazni

Parlament je sprejel tudi novi kazenski zakonik. V njem so povzročili nezadovoljstvo paragrafi, ki določajo zastaranje kazni za uradne in vojaške osebe, ki so po 2. svetovni vojni storile hujše zločine. Da zločini ne zastarajo, so na predlog Jožeta Pučnika sprejeli pri drugem branju zakona v parlamentu, pri tretjem in odločilnem branju pa so ga odstranili. Pri debati so Pučnik kakor tudi poslanci SKD odločno protestirali, levica pa se za to ni zmenila in je končno dosegla svoje. S tem so vsi zločini v Rogu, Teharjah ali na Golem otoku zastarani in ostajajo nekaznovani.

Teden slovenstva



Prvi nastop pevskega zbora Musica viva iz Kranja v Slovenski hiši.



Predavanje Janeza Janše: Slovenija danes.

Marjan Grum razstavlja v Sloveniji

V zadnjih tednih je razstavljal v Sloveniji Marjan Grum, slovenski umetnik iz Argentine. Tudi mi smo ga imeli priložnost spoznati le v zadnjih časih, ko je razstavljal pri SKA, sicer pa ima svojo umetniško delavnico na Caminito v slikovitem delu mesta La Boca. Sedaj mu je pripravila možnost razstavljanja svojih izdelkov — predvsem iz varjenega železa in tudi poznejših slik — društvo Slovenija v svetu in posebej Marjetka Dolinar.

Umetnik je razstavljal v Mariboru in pozneje tudi v Ljubljani. Kritiki so ga ocenili v raznih medijih zelo pozitivno kot umetniškega samouka z zanimivo tematiko iz argentinskega okolja.

Kandidat za zunanjega ministra

Kandidat Slovenskih krščanskih demokratov (SKD) za novega zunanjega ministra je dr. Andrej Umek, prorektor mariborske univerze in doktor tehničnih znanosti. Tako je 3. oktobra sklenil izvršni odbor stranke, z veliko večino glasov po razpravi o več kandidatih za to mesto.

Andrej Umek, profesor na Tehniški fakulteti in član stranke Narodnih demokratov je bil podpredsednik SKD v času, ko se je njegova stranka pridružila SKD. Narodni demokrati so se na zadnjem kongresu svoje stranke odločili za izstop iz krščanske demokracije. Umek pa je takrat obdržal članstvo SKD.

Meja s Hrvaško

Ko je slovenski parlament sprejemal zakon o občinah, so bili poslanci preveč odločni. V zakon so vnesli slovensko interpretacijo meje s Hrvaško pri Piranu in določili, da zaselki ob Dragonji - Skrije, Mlini, Bužini in Škodolini spadajo pod Slovenijo. Hrvaški sabor je na to regiral zelo ostro in se pritožil pri slovenskem zunanjem ministru.

Zunanji minister v odstopu Lojze Peterle je na tiskovni konferenci poudaril, da je tak zakon, kot ga je sprejel državni zbor, neustaven.

Pismo bralcev

Gospod Hirschegger!

Za odgovor na Vaše pismo, res ni treba posebnega poguma.

Moje pojasnilo se Vam zdi čudno, a verjemite mi, da so ga bralci pravilno razumeli. Kakor je bilo pojasnilo jasno, tako je bil tudi moj namen jasen: Povedati, da tisti ujeti politkomisar ni bil ribniški medicinec Arko.

V drugem odstavku ste napisali: ...saj je povedano... v mojem pojasnilu vse tisto ni bilo povedano, napisali ste Vi, ne jaz. Nisem Vas obdolžila, da je bil streljan kdorkoli. Vi sami ste napisali, da je ujetnik morda dal napačno ime. Zločini so mu bili dokazani, verjetno tudi kraji, kjer jih je zagrešil. Nihče pa ni ugotavljal, če ja ta „neznanec“ res ribniški medicinec Arko? Ribnica je majhen kraj, in ljudje so Branka poznali. Vi pa ste ga naredili za politko-



Pismo iz Slovenije

O dnevni politiki naše male domovine raje ne bom zgubljal besed. Vse skupaj je precej žalostno. Sprememb na bolje se nadejamo na jesenskih lokalnih volitvah, kjer nastopa združena opozicija „strank slovenske pomladi“. SKD se jim ne pridružuje, kar ji škodi na ugledu in povzroča negotovanje tudi med članstvom.

Liberalci, ki si samo lastijo ukradeno ime, sicer pa so običajni koristolovci in preoblečeni partiji, so medtem pograbili večino položajev, Peterletovci pa lovijo drobtine z njihove mize in jih skupaj s komunisti ohranjajo pri življenju in oblasti. Bo res treba čakati volitev čez dve leti ali bo mogoče preobrat že prej? Da le ne bi bilo prepozno, Slovenija razgrabljena in razprodana.

misarja. Tudi jaz bi lahko napisala, da je škodovati na dobrem imenu lahko. A popraviti se tudi da in to sem skušala narediti jaz: Vrniti dobro ime mrtvemu prijatelju. In če bi eksistiral še en medicinec Arko, in bi bil žrtev domobrancev, bi bilo po vojni njegovo ime gotovo napisano med padlimi zdravniki in medicinci-partizani, še prav posebno če bi bil politkomisar.

Vprašate čemu dodatek na koncu. Zato, ker so bili res levi sokoli. Vendar ti za nas niso bili nič drugega, kakor že pred vojno, v sokolske vrste spretno vrinjeni komunisti. Vodstvo Sokola jih je poznalo in postopalo proti njim.

Zakaj naj bi bili komunisti mojega pojasnila veseli? Saj jim ni v čast. Način Vašega odgovora pa jih je morda res razveselil (če jih to sploh še briga).

Milena Arko, Bariloče

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Politični zapleti se mešajo z gospodarskimi težavami. V tem smislu je opazno, kako raste skrb v določenih vladnih krogih, in kako strokovnjaki z zanimanjem sledijo razvoju. Ves ta tok dogajanj bo zadobil še posebno silo in važnost v obdobju, ki se razteza od tu pa do maja prihodnjega leta, ko bodo splošne volitve v vsej državi.

KANDIDATI, KANDIDATI, KANDIDATI

In kljub vsem težkim zapletom je razvidno, da je politična srenja zaverovana le v razčiščenje položaja glede imen, ki jih bodo vsebovale volilne liste. In čeprav je glavno vprašanje že rešeno, ker bo Menem sam vladni kandidat, je toliko stranskih poti, da se večkrat življenje ustavi spričo trenj in napetosti.

To je bilo razvidno takoj po plebiscitu v provinci Buenos Aires. Vsak je hotel izkoristiti rezultat v svoj prid, od zmagovitega Duhaldeja, predsednika Menema, ministra Cavalla, pa do zadnjega župana ali občinskega svetovalca, ki že delujejo na kandidaturi za prihodnje volitve. In vendar je medtem država dosegla zgodovinski rekord negativne zunanjetrgovske bilance, ki ga tudi sprememba odnosa tržne dejavnosti s sosednjo Brazilijo dosti ne olajša.

Medtem ko bo guverner iz Santa Fe izgubil borbo za ponovno kandidaturu pred vrhovnim sodiščem (tu je končno znova prišlo do sporazuma med alfonsinizmom in menemizmom) in zaenkrat neuspešno išče pot plebiscita, se državni uslužbenci te province kot uradniki večine občin spuščajo v frontalni boj za boljše plače in organizirajo stavke in protestne shode. Stavke in izgredi se vrsté tudi v Chacu, Corrientesu, Santiagu in Jujuyu.

In kot bi neizpodbitna Menemova kandidatura še bolj razpalila notranja trenja, je tihi boj za kandidaturu podpredsednika tem hujši. Tu si vsaka skupina lasti pravico postaviti svojega kandidata na zaželeno mesto. Nekateri, ker hočejo del oblasti, ki ga to mesto vsebuje, drugi, ker skušajo preprečiti politično rast določenega nasprotnika. Tisti, ki gledajo na predsedniško kandidaturu leta 1999, skušajo vplivati na odločitev, katero smatrajo za ključno izhodnišče za bodočnost. Ni čudno torej, da je za podpredsedniško mesto vsaj desetina „resnih“ kandidatov, medtem ko vsaj že trije stoje v pripravljenosti za predsedniško kandidaturu naslednjega vladnega obdobja.

Zaradi tega je Menem izjavil, da se je že odločil za „tovariša“ na predsedniški listi za prihodnje leto, ima pa ohranja „in pectore“, in ga bo razglasil šele februarja prihodnjega leta. Dejansko večina opazovalcev soglašá s tem, da ni še nič odločenega, toda predsednik izjavlja odločitev, da bi pomiril razburkano zunanje morje, zlasti pa preprečil notranji kanibalizem, ki je med peronisti že tradicija.

Pravi kaos pa vlada v radikalizmu. Potem ko je Angeloz prepričal stranko, da res noče sprejeti predsedniško kandidaturu, se je sprožila ostra cepitev med mladima Storanjem in Massacesijem. Prvi je imel boljše izgleda, a večina alfonsinizma se je odločila za guvernerja iz Río Negro. Temu manjka le še blagoslov iz Córdobe, da bi resno upal na kandidaturu. Toda Angeloz skuša znova zediniti stranko in išče tretjo možnost; zaenkrat brez uspeha. Očividno je, da zaenkrat ni mogoče priti do sporazuma. Prišlo je celo do ponudbe kandidature senatorju De la Rua. A ta, ki se je še do nedavnega kot za življenje boril za to

kandidaturu, se je sedaj odločno umaknil in vse svoje sile postavlja v volitve za prestolniško županstvo. Tam ima namreč izgleda za uspeh, kot predsedniški kandidat pa se le izpostavlja praznemu trudu in porazu. Na splošno vlada prepričanje, da tako Angeloz kot Alfonsín skušata doseči soglasje vse stranke. Če do tega ne bo prišlo, bi se tudi Angeloz končno nagnil na stran Massacesija. Kaj bi v tem primeru storil Storani, ni jasno. A vabljujost sporazuma z levico je izredna. Zato je Angeloz tudi zaprosil, naj se preloži narodna konvencija radikalizma, ki je bila predvidena za 21. t. m. Tam se bo končno odločila usoda stranke.

Ko smo že omenili levico, zapišimo še, da tudi na tem krilu ni vse mirno. Chacho Alvarez skuša omiliti svoj „levičarski“ obraz in se vedno bolj prilizuje podjetniškemu slojem. Zadnja njegova izjava v tem smislu je bila, da če pride na vlado nikakor ne misli spremeniti položaja privatiziranih podjetij in sektorjev. To mu je povzročilo nove probleme z enim od „očetov“ Velike fronte, Pinom Solanasom. Problemi rastejo tudi s senatorjem Bordonom, ki ne soglašá preveč z Alvarezovo taktiko. V ozadju pa je seveda problem predsedniške kandidature, za katero se pogajata eden in drugi. Nekateri Bordonovi prijatelji celo trdijo, da če ne bi bilo že predpisane pogodbe, bo Bordón nastopil z lastno stranko in podpisal povezavo edino v primeru drugega kroga volitev. Nekaj podobnega bi imel v mislih radikal Storani, če končno pride do prelo-ma.

NI DENARJA

Medtem pa se vlada ali bolje gospodarska ekipa nahaja pred težkim vprašanjem: kje dobiti potrebnega denarja, ko računi kažejo, da rastne stroški, nižajo se pa dohodki. Davčna nabirka namreč nevarno pada. Gospodarski razmah, ki je bi viden v nekaterih sektorjih, ne rodi predvidenih dohodkov. Pritisk davčne direkcije ne rodi zaželenih sadov, medtem ko je treba vestno plačevati tujim upnikom, poravnati domače račune in še organizirati socialni fond, ki bo bistven v predvolilni dobi.

Da premosti te težave, je gospodarski minister odločil nekaj ukrepov v smislu varčevanja: manj vladne propagande, manj uradnih potovanj, odprava podpor, znižanje socialnih prispevkov... V tem črtanju stroškov je prišel na vrsto PAMI, socialni zavod za upokojence. Sedanji interventor sindikalist Alderete pa je vzdignil tak prah, da je vse skupaj prišlo v odločitev predsednika države. Spričo težkega stanja, ki ga prestajajo upokojenci in s posebnim oziranjem na prihodnje volitve je Menem pohitel z izjavo, da nikakor ne bodo okrnili fondov, ki jih prejema PAMI. Koliko časa bo to držalo, je drugo vprašanje.

Še en bežen pogled. To pot na univerzo. V teku so volitve za vodstvo študentskih centrov. Na pravosodni fakulteti, ki je ena ključnih glede bodočega razvoja političnih kadrov, je znova in prepričljivo zmagala Franja Morada, univerzitetni izraz radikalizma. Prejela je skoraj 50% glasov. Na drugem mestu je pristala povezava med peronisti in liberalci s 25% glasov. Skupine okoli Velike fronte so dosegle 15%. Očividno kriza, ki je zanetena v osrčju radikalne stranke, ni prešla v študentske vrste. Zapisati pa je treba, da se je študentska radikalna veja uprla paktu med Alfonsinom in Menemom. Oni še vedno predstavljajo opozicijo gospodarskemu modelu menemizma. Tudi zanimiv podatek za bodočnost.

TEDEN SLOVENSTVA

Obisk Janeza Janše

Koncert zbora Musica viva

„V srcu le sanja otožen spomin“

Slovence v Argentini je za slavnosti Tedna slovenstva obiskal tudi bivši minister za obrambo Republike Slovenije in sedanjí predsednik Slovenske social-demokratske stranke dipl. obramboslovec Janez Janša.

Ime nam je bilo zelo poznano, predvsem še iz tistih časov, ko so ga obdolžili izdajanja državne tajnosti in ga tudi obsodili in zaprli. Poznamo ga še iz časov, ko je kot obrambni minister v prvi slovenski demokratični vladi prav on začrtal in izvedel obrambo proti napadu JLA ter tudi končno zmagal. Poznamo ga pa tudi iz nedavnih dogodkov, ko so ga kot nevarnega političnega nasprotnika na način „konstrukta“ izločili iz slovenske vlade.

Poznali smo ga po imenu in slovesu, sedaj pa smo ga imeli priliko spoznati tudi osebno. Pa tudi on je imel interes spoznati našo skupnost v Argentini, o kateri je tudi že veliko slišal in nekatere od nas tudi osebno poznal.

Ideologija, zaradi katere so naši dedi in očetje morali zapustiti domovino je zgrmela v svojo lastno praznino. Za seboj pa je pustila težke posledice. Pričevanje o grozotah med revolucijo in po njej zahteva po popravni krivic, v kolikor je to mogoče, in ohranjanje identitet in trdna vera v boljšo prihodnost naroda so postali za nas vogelni kamni. Napočil je dan! Sanje o Zedinjeni Sloveniji, o samostojni državi Sloveniji in demokraciji so se uresničile!

Imena papeža Janeza Pavla II. nadškofa Šuštarja, predsednika prve slovenske demokratske vlade prof. Lojzeta Peterleta in sodelavcev, naj bodo vpisane z več kot veliko začetnico: imena prvakov, ki so vsak na svojem mestu izvršili več kot svojo dolžnost. Med te prvake spada tudi bivši obrambni minister Janez Janša. Ob priliki svojega obiska Slovencev v Argentini nam bo danes govoril o temi: Slovenija danes.

Predsednik SSDS Janez Janša je nato nanizal v svojem nagovoru nekako analizo Slovenije danes. Z umirjenim glasom in preudarnimi pogledi je označil ekonomski in politični položaj v domovini, ki postaja zapleten. Analiziral je predvsem dva vidika in namena Demosa: osamosvojitve in demokratizacije. Prvi namen je bil dosežen, drugi pa še ne. Tu je sedaj problem starih strank, ki poskušajo zasesti čimveč ekonomske in politične moči in jim to tudi uspeva. A položaj se razčiščuje.

Izredno zanimiv, jasen in odkrit govor bomo priobčili v prihodnjih številkah našega lista.

Ko je govornik končal, so se mu zbrani zahvalili z dolgotrajnim ploskanjem, nato je več rojakov postavilo Janši svoja vprašanja, na katera je predavatelj obširno odgovoril.

Predsednik ZS T. Vivod se mu je nato v imenu vseh rojakov iskreno zahvalil, nato pa mu je tajnik ZS Emil Cof izročil v spomin na Slovence v Argentini lepo plaketo.

Pozneje so politika iz Slovenije obkrožili prisotni Slovenci in ga še dolgo spraševali razne podrobnosti iz Slovenije. S svojim mirnim nastopom in prodorno analizo si je osvojil vse prisotne rojake, ki so bili zelo ponosni, da ga imajo med seboj.

V nedeljo je Janez Janša prisostvoval tudi pri Slovenskem dnevu v San Justu, kjer so ga zbrani rojaki gromovito pozdravili s ploskanjem, pozneje pa se tudi zgrinjali okoli njega v prisrčnem pogovoru.

Janez Janša je pozneje obiskal še Slovence v Mendosi in Bariločah, ki so ga tudi z navdušenjem sprejeli.

Fotografije: Marko Vombergar



Spored koncerta zbora Musica viva iz Kranja v soboto, 1. julija 1994 v veliki dvorani Slovenske hiše: Pod jasnim soncem (R. Simonitti), Luba vigred se rodi (L. Lebič), N' mau čez izaro (J. Jež), Hišica domača (L. Hafner), Stoji gartelc (O. Dev), Še rož' ce so žalovale (V. Mirk), Ljubica (A. Foerster), Dekle, to mi povej (V. Mirk), Dajte dajte (A. Kumar), Polka je ukazana (U. Vrabc), Ne orji, ne sejaj (R. Gobec), Ženka mi v goste gre (Z. Prelovec), Sem pevec (A. Foerster), Triglav (J. Flajšman), Oj, božime (U. Vrabc), Marija skoz' življenje (I. Hladnik), Sonce že zahaja (F. Gruber). — Zborovodkinja: Nada Kos. Citre: Aleksander Primc. Klavir: dr. Ante Mavčič. Povezovanje: Janez Dolinar.

zbora, ampak kaže, da iz njega res veje življenje, doživeto petje, ki je vidno na obrazih, na valovanju teles in na stalnem spreminjanju pozicije na odru, ki kdaj prihaja kar v dramizacijo pesmi.

Z vsem tem si je zbor pridobil občinstvo, ki ga je nagrajevalo z bučnimi aplavzi ob vsaki pesmi.

K pevskemu užitku se je pridružil še užitek poslušanja citer Aleksandra Primca in pa recitacij Janeza Dolinarja, ki je povezoval ves program.

Po odpetem programu in dolgem aplavzu, med katerim je zborovodkinja prejela



S koncertom mešanega pevskega zbora Musica viva iz Kranja se je uradno začel Teden slovenstva. Formalno ga je odprl kulturni referent društva Zedinjena Slovenija lic. Stanko Jerebič, ki je tudi izrekel dobrodošljico zboru iz Kranja.

Pripravljen spored je vključeval razne vrste skladb, ki naj bi čimbolj zadovoljile okus raznolike publike: preproste ljudske pesmi v znanih priredbah (Hišica domača, Dekle to mi povej), znane naslove v manj znanih priredbah (N' mau čez izaro, Polka je ukazana, Marija skoz' življenje), manj znane umetne (Pod jasnim soncem, Luba vigred se rodi), pa klasične iz železnega repertoarja naših zborov (Stoji gartelc, Ženka mi goste gre, Sem pevec, Triglav).

Med izvajanjem so prihajale na dan odlike zbora: homogenost, vpetost, znanje partitur, brez izstopanja posameznih glasov in še posebno obvladovanje ritmike. Zbor prepeva pesmi, ki jih zmore in ležijo njegovim glasovom.

V teh nekaj vrstic bi mogli strniti občutke ob končanem koncertu. Predvsem pa je poslušalcu bilo prijetno (presenečenje) videti, da Musica viva ni samo naslov

šopek hvaležne publike, je pozdravil glasbene kolege Marko Selan v imenu našega Gallusa, Martin Križ pa je izročil dr. Mavčiču spominsko plaketo. Dr. Mavčič se je zahvalil za vse prejete pozornosti in tudi obdaril s spominskim darilom zbor Gallus, njeno dirigentko Anko Gaser ter v. d. delegata dušnih pastirjev Jožeta Škerbca.

Kot posebno pozornost do Argentine je kranjski zbor naštudiral pesem El Cuando (Rodolfo Kubik, slovenskega rodu, ki pa se je izdajal za Italijana) s spremljavo na klavir dr. Andreja Mavčiča, za konec pa še Avsenikovo Slovenija, odkod lepote tvoje. Proti koncu pesmi se je zbor pomnožil, saj so se pevcom na odru pridružili še navdušeni poslušalci v polni dvorani.

In kot je bilo brati že v oglaših, so za konec pristopili še pevci zbora Gallus. Z izmeničnim dirigiranjem obeh zborovodij so skupno zapeli Teče mi vodica (F. Marolt) ter že prej zapeti Sem pevec in Triglav.

To je bilo prvo srečanje v živo z zborom iz Slovenije (Pred njim nas je obiskal le Gallus iz Celovca). Pustil nam je nepozabem vtis. Njegov nastop v Slovenski hiši pa je bil nadvse primeren začetek Tedna slovenstva.



Med nas je prišel v petek, 7. oktobra, in še isti večer, čeprav truden od dolgega poleta, prišel med rojake, zbrane v Slovenski hiši. Tam se je takoj ob prihodu zvečer poklonil pred spomenikom našim junakom na dvorišču Slovenske hiše in tudi položil predenj šopek rož. Zbrani rojaki pa so nato tam zapeli „Oče, mati...“

Sledilo je predavanje v veliki dvorani, ki so jo poslušalci napolnili do zadnjega. Ko je vstopil v dvorano naš povabljenec, so ga sprejeli z dolgotrajnim poloskanjem. Večer je pričel predsednik Zedinjene Slovenije prof. Tine Vivod z naslednjim uvodom:

Slovenska pomlad, samostojna Slovenija, demokracija v domovini in razširjajoča se svoboda slonijo na zaslugah velikih žrtev, trpljenja tisočerih, tihe molitve neznanih, upanja nas vseh in hudih preizkušenj neštete generacij. Nobena država na svetu ni nastala na tak način, kakor je slovenska.





NOVICE IZ SLOVENIJE



GOSPODARSKI VESTNIK

Slovenske Latinskoameriške Trgovske Zbornice

LJUBLJANA — Radioamater Marko Čebokli (S56UUU) je s sodelavci iz Vrhnike vzpostavil zvezo s švedskim kolegom. Posebnost je v tem, da je zveza bila vzpostavljena prek odboja signala na Luni. Za to se je poslužil trimetrске parabolne antene in 50 wattov močnega oddajnika ter vzpostavil visokofrekvenčno zvezo (10 GHz). Dolej je tako zvezo vzpostavilo na svetu le petnajst radioamaterjev. - V Sloveniji je registriranih skoraj osem tisoč radioamaterjev, radioamaterskih klubov pa je že čez sto.

VELENJE — Velenjčani so se odločili, da bodo preuredili Titov trg. Ob trgu bodo postavili stavbo za kulturne namene, ki pa bo zahtevala prestavitev dosedanjega Titovega kipa. Občinski izvršni svet je že pomislil, kje naj bi spomenik stal: predstavili ga bodo pred skupščinsko poslopje. Kljub temu pa parlamentarna opozicija še vedno zahteva preimenovanje Titovega trga in sploh hitro odstranitev Titovega kipa. Velenje je bilo nekoč „odlikovano“ s prekrstivjo v Titovo Velenje.

LJUBLJANA — Pivovarna Union je pripravila vrsto prireditev, imenovanih Unionfest. Z njimi so proslavili 130-letnico tovarne in obenem 400-letnico ljubljanskega pivovarstva.

LJUBLJANA — Pred časom je bilo brati kako je hrvaška ladja Triglav bila prisiljena vnuti 97 ton odpadkov, ki bi morali biti sežgani v Kolumbiji. Vsa odgovorna podjetja so izjavila, da so imela vsa dovoljenja in pooblastila za izvoz v Kolumbijo, vendar tovara Kolumbija ni marala sprejeti. Zato je moralo podjetje, ki je ves posel že plačalo kolumbijski sežigalnici, poiskati novih poti. Največ možnosti bo najti v Franciji ali na Finskem. Odpadki so prihajali iz kranjske Save (PVC gošča iz proizvodnje umetnega usnja) ter novomeške Krke (zastarana zdravila, odpadki pri proizvodnji zdravil in paraformaldehid).

LJUBLJANA — Po pregledu vseh

prekrškov, ki jih je zapisala ljubljanska policija v prvi polovici leta, je zaznati precejšen porast kršitve zakona po mamilih. V primerjavi z enakim lanskim obdobjem je manj prekrškov javnega miru in reda v gostinskih lokalih, saj so kazni gostilničarjem zaradi točenja alkoholnih pijač vinjenim osebam in drugih prekrškov precej visoke. Zato pa so narasli primeri, ko je kraval po stanovanjih: pijačo se kupi v trgovini in popije kar doma.

LJUBLJANA — Po podatkih s kliniko za infekcijske bolezni in vročinska stanja so v Sloveniji od leta 1986 do danes odkrili 34 bolnikov z aidsom-sida (32 moških in 2 ženski). Pri 50 bolnikih pa so diagnosticirali okužbo z virusom HIV brez razvitega aidsa. Kaj bolj zanesljivih podatkov nimajo, vendar ocenjujejo, da je z virusom HIV okuženih še med 300 in 400 oseb. In kako so se okužili? Od 34 bolnikov jih je 19 obolelo zaradi homoseksualnih spolnih odnosov v zahodni Evropi, šest zaradi spolnega stika z obolelimi osebami izpod saharške Afrike, dve zaradi souporabe pribora (igle, brizgalke) narkomanov, trije hemofiliki, ki so dobili iz ZDA in Evrope okuženi krvni preparat, trije zaradi heteroseksualnih odnosov in en otrok, ki se je okužil pri materi.

LJUBLJANA — V Sloveniji je devetdeset knjigarn. Pred petnajstimi leti jih je bilo le osem manj. Dvajset odstotkov knjigarn je v Ljubljani, tri četrtine pa so v rokah treh založb: Cankarjeve založbe, Mladinske knjige in Državne založbe Slovenije (slednja jih je poimenovala po raznih slovenskih literatih in ena nosi naslov Balantičeva). V strogo knjigarniško kategorijo pa spada le kakih deset odstotkov lokalov, ker knjige same ne gredo v promet. Poleg knjig je najti od šolskih in papirniških potrebščin, avdio-kaset, laserskih plošč ter CD-ROM do raznih parfumov, posod, ur, igrač, računalniške opreme, itd.

NOVICE S KOROŠKE

ŽE TAKRAT: Za časa Marije Terezije in Jožefa II. se prične nova moderna sistematična radikalna germanizacija Slovencev na Koroškem. Uvede se splošna dolžnost, da so vse šole so strogo nemške. Vse javno življenje se osredotoči v nemškem centralističnem sistemu. Nemščina izpodrine diplomatsko učenó latinščino. Vse, kar je v slovenščini, je prepovedano in se kaznuje. Tu pa tam pride do tiska kakšna nabožna knjiga, ki ni bila nevarna za nemško stabilnost, a tudi ni pospeševala narodne zavesti. Leta 1867 je pod avstro-ogrsko monarhijo zavladal germanizacijski sistem za koroške Slovence, čemur je bila naklonjena centralna dunajska vlada. Načelo je bilo: v 50 letih sezidati čez trupla koroških Slovencev most do Adrije.

15 LET GLASBENE ŠOLE: Čeprav ima za seboj že 15 let uspešnega delovanja, blizu 400 učencev v 22 oddelkih v Rožu, Podjuni in na Zilji, lepe uspehe na deželnih tekmovanjih in tudi 15 domačih učiteljev, še vedno ni urejen status Slovenske glasbene šole v koroškem glasbenem izobraževanju. Predsednik šole ugotavlja, da ni pripravljenosti za priznanje uspehov te šole in da bi podprli njeno delo s finančnimi sredstvi. Tudi ni govora za priznanje njene avtonomije, kar pomeni, da bi Glasbena šola ne smela poučevati v slovenskem jeziku in da bi morala prevzeti učni načrt Koroške Glasbene šole.

NOVICE S PRIMORSKE

ODBOJKA ima povprečno največ gojiteljev v Gorici. Italijanski mesečnik Supervolley je zapisal, da je v Gorici 2.534 mladih odbojkašev (na sto tisoč prebivalcev) in zato zaseda prvo mesto na italijanski lestvici. Na drugem mestu je Ancona, ki pa ima 700 odbojkarjev (na 100 tisoč prebivalcev) manj kot Gorica.

SREČANJE SLOVENCEV je bil naslov sejma v matajurski vasi, na katerem je osrednja točka bila spomin na 40-letnico smrti msgr. Ivana Trinka. Narodnega buditelja beneških Slovencev so prikazali z razstavo o življenju in delu. Njemu gre zasluga, da je italijanski bralec spoznal slovenska literarna dela; znal se je tudi uveljaviti v italijanskem političnem življenju, ne da bi zatajil svojih slovenskih korenin in pripadnosti. — Srečanje pa je imelo seveda tudi družabni del, na katerem je bilo mogoče nasmejati se z narečno beneško predstavo „Mož moje žene“, udeležiti se tradicionalnih skupinskih iger in plesa.

VIŠARSKA SREČANJA, ki jih pripravi vsako leto Svet krščanskih izseljencev v Evropi, so privabila okoli 50 mladih iz raznih krajev zamejstva, Slovenije in ostale Evrope, ki so obravnavali razna vprašanja mladine v zvezi s slovenstvom v domovini in izseljenstvu. V Žabnicah so bile razne okrogle mize, pri katerih so govorili prof. Janez Dular, dr. Rafko Dolhar in prof. Žirovnikova.

15 TON GOB kupi vsako leto turistični sektor Pomurja. Zato je družba Radenska Ekoss začela gojiti gobe v rastlinjakih. Pripravljajo tudi gojenje šampinjonov.

RECEPTI ZA PODJETNIŠKI USPEH. Splošno veljavnega recepta za uspeh žal ni. Harvey Mackay pravi, da je formula za uspeh predvsem preprosta: odločnost, postavitev cilja, koncentracija, uspeh. Je pa še eno načelo za uspeh: znanje, delo, pravi ljudje, uspeh.

GORENJE V MOSKVI. To bo že sedemnajsto podjetje, ki ga imajo v tujini, kjer bodo letos prodali okrog 1,5 milijonona gospodinjskih aparatov. Torej 11% več kot lani. Največ izdelkov bodo prodali Nemcem, nekaj več kot doslej v Anglijo ter sredozemske države.

4762 TON PREMOGA NA DAN so nakopali v rudnikih Slovenije. Največ so ga nakopali v Hrastniku, ki prednjači tudi pri proizvodnji toplotne energije.

SVEŽE RIBE VSE LETO. Portoroška Marikultura je v zadnjih letih razvijala lastna gojišča rib in školjk, tako da lahko slovenskemu trgu ponudi sveže brancine, urade, klapavice in ostrige. Zanimiva je zlasti japonska tehnika intenzivnega gojenja listov, ki jih bo Marikultura verjetno prva začela gojiti v Evropi.

POSLOVNI ALMANAH GOSPODARSKEGA VESTNIKA 1994 je izredno zanimiva knjižica. V njej najdete podatke o največjih slovenskih podjetjih v Sloveniji in Evropi. Prav tako najpomembnejše kazalce razvivosti Slovenije in stotine drugih koristnih podatkov.

SKUPNOST GRADOV je ime novi organizaciji v Ptuj, ki bo skrbela za ohranjanje kulturne dediščine, njihovo oživljanje, pa tudi promocijo, trženje v domovini in tujini.

DESET TISOČ PLOČEVINK na dan bodo lahko napolnili v izolskem Delamarisu. Pričela je delovati nova linija, ki je vredna milijon mark. V Delamarisu upajo, da bodo deset odstotkov sardel brez kosti prodali na tuje.

4,5 MILIJONA LITROV MINERALNE VODE so napolnili januarja letos, kar je za 39 odstotkov več kot lani. Letos bodo v Radenski odprli novo linijo za polnjenje 1,5 litrskih plastenk z zmogljivostjo 10.000 plastenk na uro.

KMETIJSKA BORZA. Po šestdesetih letih se je 22. septembra zopet začela dražba in borza kmetijskih pridelkov in živil. Pripravila jo je po enem letu priprav Splošna kmetijska akcijska in borzna družba v Ljubljani.

ZASLUŽENO PRIZNANJE. V šestih občinah severovzhodne Slovenije so izbrali za najboljšo kmetijo Kupljen v radgonski občini. Kar tri generacije žive skupaj. So prava, napredna slovenska kmečka družina, daleč znana po svoji pridonosti. Letos so na radgonskem sejmu dobili zlati medalji za laški rizling; na ljubljanskem sejmu pa za vino šardone. Na obeh sejmih so prejeli še vrsto zlatih in srebrnih priznanj.

SLOVENSKI IN AMERIŠKI POSLOVNEŽI ZBORUJEJO. V Portorožu je bilo 19. septembra zasedanje zastopnikov 40 slovenskih in 34 ameriških podjetij. Namen je pospeševanje medsebojnega gospodarskega sodelovanja.

NOVO ZDRUŽENJE PODJETNIKOV bodo ustanovili privatni podjetniki — okoli 2000 — v severno primorskem delu Slovenije. Želijo združiti svoje sile pri premaganju težav, ki so značilne za šele razvijajoče se privatno podjetništvo.

BLEJSKI FORUM. Konec meseca septembra se je zbralo nad 150 gospodarstvenikov in politikov iz srednjeevropskih

držav. Udeležil se ga je tudi podprednik evropske komisij sir Leon Brittan.

TURISTIČNI SPOMINKI. Natečaj, ki ga je organizirala Turistična zveza, udeležilo 98 avtorjev s 130 predlogi. Telega bodo razpravljali o turizmu v jeseni, dobi, ko so ponudbe marsikje res kladne.

ZANIMIVE PODATKE je objavil podarski vestnik. V Sloveniji manj 43.597 državljanov, da bi dosegli dvojni prag. Tujih državljanov je 21. Vsak četrti državljan pa živi v Ljubljani (328.265) ali v Mariboru (151.628). Žensk 63.585 več kot moških. Stoletnikov je 21. teh 26 žensk in le trije moški.

SLOVENSKI PRODAJNI RAZČISTEK. Vrednost neposredne prodaje je leta 1993 v Evropi dosegla 6,7 milijarde dolarjev. Sloveniji pa se na leto poveča za 20 odstotkov. V Sloveniji se z neposredno prodajo ukvarja že okoli 20.000 ljudi, pa število „multinacionalk“, ki vidijo svoje interese.

CELOTNI ZUNANJI DOLG SLOVENIJE je proti koncu leta 1993 znašal milijarde dolarjev. Od tega je dolgoročni dolg 1,68 milijarde dolarjev. Od oktobra do novembra 1993 se je celotni zmanjšal za 43 milijone dolarjev.

UGODNE NAPOVEDI. Slovenska industrija in trgovina napovedujeta za leto 1994 ugodnejše poslovanje. Okoli 35% vprašanih podjetnikov je zatrnilo, da se bo poslovni položaj v prvi polovici leta 1994 čutno zboljšal.

RAZSTAVA O ZDRAVEM ŽIVLJENJU. Na 25. sejmu Narava - zdravje (9. septembra) so predstavili ideje in zamisleke za zdravo življenje in zdravje nasploh. Na sejmu, ki je bil na Gospodarskem stavišču v Ljubljani, je predvsem predstavljena zdrava prehrana in kozmetika. Šlovalo bo 137 razstavljalcev iz 16 držav. Podelili bodo tudi priznanje za najboljšo kmetijo v Sloveniji.

OBČUTNO POVEČANJE NALOŽB. Julija je bilo v Sloveniji več denarja za naložbe v promet in zveze, manj pa za braževanje, znanost in kulturo. V prvih sedmih mesecih je bilo naložb za 53 milijard tolarjev, torej za 27,5 odstotka več kot lani isto dobo.

ČETRT STOLETJA ZAŠČITNE ZNAČKE SLOVENSKEGA VINA. Zaščitna znakovna slovenskih vin je izredno pomembna konkurenci proti cenanim tujim vinom. Proslavo tega dogodka so izbrali Celjani, hočejo predstaviti svoje dosežke pri obiskovalcem mednarodnega sejma.

SODOBNE PODJETNIŠKE VEŠČINE. Namesto zastarelih tehnologij se v Sloveniji čedalje bolj uveljavlja množična izobrazna dejavnost. Dogaja se nekaj podobnega kot učenje tujih jezikov in drugih tujih znanj. V Bohinju je v avgustu uspešno deloval podjetniški tečaj. V udeležencev je bila navdušena nad pridobljenim podjetniškim znanjem in razširjenjem o svojih poklicnih in študijskih možnostih.

CENE RAČUNALNIKOV PADAJEJO. Cene računalnikov padle za 50 do 80 odstotkov, aplikacijske programske opreme pa za približno 20 do 50 odstotkov.

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI 30. septembra

| | |
|---------|------------------|
| 1 dolar | 124,37 SIT tolar |
| 1 marka | 80,30 SIT tolar |
| 100 lir | 7,99 SIT tolar |

Iz preteklosti gradimo za prihodnost Slavje ob 33. obletnici Slomškovega doma v Ramos Mejiji

Nedelja, 17. septembra bo šla v kroniko kot nov mejnik na delovni poti ustanove, ki so jo pred 33 leti ustanovili rojaki v okolišju Ramos Mejija in ji dali zavezujoče ime: Slomškov dom. Zavezali so se namreč za vrednote, ki jih je učil veliki Slomšek: krščanstvo in slovenstvo. V 33. letu vodi namreč Slomškov dom rod, ki je izšel iz utemeljiteljev in graditeljev te ustanove.

V slavnostnem razpoloženju in obdana z mladino v narodnih nošah sta zjutraj dvignila na drog slovensko in argentinsko zastavo botra Doma ga. Katica Potočnik in Herman Zupan ob petju državnih himen. Prof. Neda Dolenc je pozdravila članstvo in goste in napovedala program slavja. Predsednik Doma Marjan J. Loboda je zatem izrekel dobrodošlico in nato nadaljeval: „Današnje geslo «Iz preteklosti gradimo za prihodnost» naj zveni kot priznanje dosežanim graditeljem Slomškovega doma in kot obljuba, da bomo mladi s tem delom nadaljevali, čeprav morda na drugačen način, a v istem duhu in za iste cilje. Sedanji odbor Slomškovega doma, ki ga sestavljamo pretežno mlajši člani, čuti dolžnost, da na temeljih, ki so jih naši skupnosti položili naši predniki, gradimo za bodočnost... Njihova vroča želja je bila, da bi se v tem Domu vedno spoštovale vrednote krščanstva in slovenstva, kot nam jih je posredoval naš zavetnik svetniški škof Slomšek...“

V gornji dovorani je bila zatem služba božja, ki jo je daroval začasni direktor dušnih pastirjev župnik Jože Škerbec. V cerkvenem nagovoru je razvijal misli o svetniškem škofu Slomšku in njegovem učenju o božjem otroštvu, ki ga je tako lepo izpovedal v pesmi V nebesih sem doma. Sveto mašo je spremljalo ubrano petje mladih pod vodstvom prof. Ivana Vombergarja.

Opoldanski premor je bil namenjen kosilu in družabnosti. Topel sončen dan je vabil na vrt, kjer so se dekleta in fantje iz Našega doma in San Justu in Slomškovega doma pomerili v prijateljski tekmi v odbojki.

Kmalu po peti uri se je ob povsem zasedeni dvorani pričel popoldanski program. Tajnica Doma ga. prof. Neda Dolenc je pozdravila ugledne goste: odpravnika poslov Republike Slovenije prof. Matjaža Puca, častnega konzula Republike Slovenije Hermana Zupana in gospo, pooblaščenca zunanjega ministrstva Republike Slovenije Božidarja Finka in gospo, predsednika Zedinjene Slovenije prof. Tineta Vivoda in gospo, predsednike in zastopnike Domov in organizacij, začasnega delegata dušnih pastirjev župnika Jožeta Škerbca in vse rojake, ki so prišli na slavje. Nato je nadaljevala:

„Danes naš Slomškov dom praznuje 33. rojstni dan.

Ko se je rodil, so mu ob krstu želeli vsi srečo, rast in moči, pa dolgega, dolgega življenja.

Take so bile želje; nekatere vroče in zahtevne, druge proseče in boječe in tretje slabotne in nezaupne. Pa je zmagala moč idealizma, ljubezen do naroda in slovenske mladine, rojene na tujem — zmagalo je Slomškovo srce!

»Od zrna do zrna pogača,
od kamna do kamna palača.«

Tako je rasel Slomškov dom. Dom, ki je v ponos vsej slovenski skupnosti, posebno pa mladini — Blažu in Nežici —, ki je našla v tej »Nedeljski šoli« udobne prostore, prosto polje svojega poleta v športu, kulturi, pouku, družbi in ljubezni. Da, tudi ljubezni, saj ravno v tem je osnova življen-

ja Doma in slovenstva na tujih tleh!

Velika je žrtev za naše slovenstvo na tujem, včasih boleča kot trnje, toda, ker je ovita z roženkravtom in rožmarinom, prepletena z nageljnom in slovensko pesmijo, je lepa, sladka, polna zadoščenja, zahvale in ponosa, da smo košček velikega slovenskega srca, ki živi in utriplje za našo Slovenijo!

Nato je zbrane nagovoril predsednik Slomškovega doma Marjan J. Loboda:

„Ko je na zadnjem občnem zboru prevzela vodstvo Slomškovega doma predvsem skupina mladih članov, smo šele prav začutili, kako veliko delo so opravili naši predniki s postavitvijo in vzdrževanjem tega našega skupnega doma. Da vsa ta bogata preteklost ne bi šla v pozabo, smo se odločili, da na naši letošnji proslavi obletnice prikažemo video posnetek zgodovine Slomškovega doma in se tako s tem delom vsaj skromno poklonimo vsem njegovim graditeljem. Pri tem nas je vodila želja, da bi ob ponovnem doživljanju lepe in zanimive zgodovine našega Slomškovega doma spet oživel med nami vsemi tista volja do dela in sodelovanja, kot jo bomo lahko videli v tem prikazu.

Slomškov dom je danes nam in našim otrokom prav tako potreben kot je bil pred 30 in več leti našim prednikom. Še vedno nam je vsem lahko varno zavetje pred nevarnostmi velemestnega okolja, če le mi to hočemo. Da bomo to lahko dosegali, pa je potrebno sodelovanje in razumevanje vseh, ki se tega zavedajo.

Mi mladi čutimo, da je naša prva in glavna dolžnost, da se ohranimo kot slovenska skupnost v Argentini, zvesti vrednotam slovenstva in krščanstva. Hočemo biti subjekt v sklopu slovenske narodne skupnosti v katero po vsej pravici in po svoji volji spadamo. Zdrava povezava z matično domovino naj omogoča plodno pretakanje narodnega življenja v obe smeri. Kot je dejal škof Rožman: »Če smo med seboj edini in če gremo za istim ciljem... bomo dosegli, da se bo naš glas daleč slišal...« In Slovenija bo še dolgo potrebovala slišati tudi naš glas, ki bo morda včasih tudi oster, a vedno dobronameran in porojen iz ljubezni in želje po pravici, za katero je toliko naših prednikov umrlo mučeniške smrti in je toliko naših dobrih ljudi legalo v grob daleč od ljubljene rodne zemlje. Mi hočemo s tem delom nadaljevati, na nove načine, z novimi prijemi a z istim ciljem: ohraniti Slomškov dom kot naš skupni dom, v službi slovenstva in krščanstva.

Sledil je prikaz dveh video posnetkov, ki ga je pripravil kulturni referent Marko Selan s številnimi sodelavci. Video je prikazal nastanek slovenske srenje v Ramos Mejiji, osnovanje Slomškovega doma, njega življenje in rast ter dograditev. Filmske in diapozitivne posnetke sta prispevala v glavnem Franci Holosan in Marjan Šušteršič, video tehniko pa je pripravil Studio Pavlovčič. Video posnetek je trajal dve uri, koliko ur dela pa je bilo v ta projekt vloženega še ni bilo prešteto. Vsekakor so vsi sodelujoči napravili pionirsko delo, ki kar kliče k posnemanju, saj bi bila prevelika škoda, če bi Slovenci v Argentini ne dobili strnjene pregleda bogate preteklosti po svoje emigracije.

Ko so izžareli zadnji posnetki zgodovine Slomškovega doma, sta prišla na oder mladinski in šolski pevski zbor in sta zapela pod vodstvom in spremljavi na orgle prof. Ivana Vombergarja tri navdušujoče pesmi: Slovenija brez mej, Dajte mi sonca in Slovenija v svetu. V imenu mladine se je Lučka



SLOVENC V ARGENTINI

Osebne novice

Rojstva: 16. septembra se je rodila Kamila Andrejka Mehle, hčerka Andreja in Kristine roj. Pérez.

V ponedeljek, 3. oktobra se je rodila Barbara Kržišnik, hči Marka in Tatjane roj. Modic.

28. septembra pa se je rodil Ignacij Aleksander, sin dr. Vitala Ašiča in dr. Marije Alejandre roj. Tavella.

Čestitamo!

Nova diplomantka: Na UBA je diplomirala in dobila naslov licenciada en análisis de sistema Adrijana Bujas.

Čestitamo!

SAN MARTIN

Liga žena-mati

Pri septembrski seji sanmartinske Lige žena-mati je govorila predsednica Zveze žena iz San Justa Mici Malavašič-Casullo. Veliko zanimivega je povedala o njih Zvezi, vse, kako skupno sodelujejo „mlade in starejše“, brez razlik, kako jih podpira odbor Doma, pa tudi kako imajo redno telovadne vaje, kar je prav gotovo dobro za vse!

Marsikaj smo se naučile pri njej in bomo tudi same skušale uvesti kaj podobnega. Želele bi, da se tudi nam pridružijo gospe, ki stoje ob strani, in takih ni malo. Tudi telovadbo bomo drugo leto uvedle.

Nastop v Vicente López

V nedeljo, 25. septembra se je na povabilo občine Vicente López folklorna skupina Carapachaya udeležila srečanja s skupinami drugih narodnosti v pristanišču Olivos. Poleg Slovencev so bili še Nemci, Ukrajinci, Španci, Poljaki, ballet Kanarskih otokov in še nekaj drugih.

Dan je bil lep in že zgodaj zjutraj smo pripravili slovenski „štant“ z različnimi slovenski okraski, kjer smo prodajali jabolčni zvitek, potico, nalepke in lectove srčke.

Okrog 11.30 ure smo se zbrali — v narodnih nošah — (dve dekleti in fant) s slovensko zastavo pred pristaniščem, kjer je že čakala ladja (Catamarán), da odpelje po tri osebe vsake narodnosti in naredi krog po Srebrni reki. Peljali smo se približno 10 minut in ko smo zopet prišli do obale, nas je čakalo že veliko ljudi: petje himen, predstavitev vseh skupin in govor župana Vicente Lópeza. Simfonični orkester iz Morona je zaigral nekaj pesmi, potem so pa zečele predstave različnih folklornih skupin.

Ker je naša skupina nastopala šele okrog 15. ure, smo se vrstili pri štantu, prodajali, pojasnjevali vprašanja, delali „reklamo“ za Slovenijo in delili brošure; veliko ljudi se je z nami slikalo, saj so bile naše narodne noše najbolj slikovite in lepe (vsaj tako so nam dejali!). Tudi naš štant so si ogledovali, in brez dvoma lahko rečem,

da smo bili res ponosni.

Končno je le prišla ura za nastop. Ko smo slutili, da pridemo na vrsto, smo vsi skupaj zmolili očenaš za uspeh in že so nas predstavili kot „ballet esloveno de Carapachay“. Povezovalc je prebral spis o Sloveniji in ko je povedal, da se je po velikem trpljenju, končno osamosvojila 25. junija leta 1991, so ljudje močno zaploskali. Bilo je res ganljivo. Folklorna skupina — bilo nas je pet parov — je zaplesala valček in polko. Navdušeni opazovalci so nam iz srca ploskali in na koncu čestitali.

Okrog 19. ure je bil slovesen zaključek, kjer so predstavili po en par vsake skupnosti — vsak s svojo narodno nošo — in zaplesali argentinski „pericón“.

Vsi nastopajoči smo prvič plesali pred argentinsko publiko in smo bili ponosni, da lahko — če hočemo — predstavimo slovensko folkloro pred drugimi. Potrudili smo se, veliko dela, vaj, neprespanih ur smo žrtvovali, da bi to uspelo. In je uspelo. Dokaz tega so bile čestitke, zanimanje, slikanje, intervjuji in pokup vsega kar smo na štantu prodajali. Hvala tudi Ani Klemenovi, ki nas je pripravila.

Upajmo, da bo še več takih srečanj in da bomo lahko še v naprej ponosno predstavljali našo drago domovino Slovenijo!

Marjana Pirc



Zbor Musica viva pri sv. Rafaelu

Pri slovenski verski skupnosti sv. Rafaela v Villa Devoto, kjer se zbirajo predvsem predvojni priseljenci, so za 18. obletnico pri Svetogorski Kraljici pripravili lepo slovesnost. Sveto mašo je opravil gost iz Slovenije Jožko Kragelj ob petju zbora „Svetogorski zvon“ nato pa je v farni dvorani bil prijeten nastop pevskega zbora Musica viva iz Kranja.

Vombergar zahvalila dedom in očetom za Dom, ki so ga zgradili, za delo, ki so ga opravili. Svoje mlade moči tudi oni že vključujejo v skupni napor.

V spodnjih prostorih se je nato razvil družabni del prireditve ob pogrnenih mi-zah in ob zvokih orkestra Rock & Polka do poznih večernih ur.

Tj

MALI OGLASI

ORIENTE S.R.L. - Prevozi - poroke - rešilni avtomobili - mrliške vežice - pogrebi - Monseñor R. Bufano 2651 (ex Camino de Cintira) 1754 San Justo - Tel.: 651-2500 / 651-2335

Proyectos de Informática S.A. - Avditorija pri komputernih, programe 3419/91 D.G.I. - Franci Šturm - Emilio Mitre 435 - 13. nadstr. „D“ - Capital - Tel.: 433-1713

PSIHOLOGIJA

Lic. Jelka Oman, psihologinja. Psihološka pomoč pri učenju in vedenju, orientacija pri izbiri poklica in v njem, ter za starše in vzgojitelje. Finocchietto 1949, Hurlingham, Tel.: 665-0268

Psihoanalitični konzultorij; lic. psih. Marko Mustar; Santa Fé 3228, 3° „M“ — Capital — Tel.: 831-3546.

ELEKTRONIKA

Električni material za industrijo in dom. **Elektro Ader** - Franci Jarc. Av. Ader 3295 - Munro; Tel.: 766-8947 / 762-1947

ZOBOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, implantes óseo-integrados; sreda in petek, od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadstr. „B“ - San Martín - Tel.: 755-1353.

TURIZEM

Potovanja, skupinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni **Marjeta Šenk** - Tel.: 762-2840.



LEGAJO N° 3545-82

Počitnice, izleti in potovanja v domovino informacije, hotelske namestitve, avtobusni prevozi, posredovanje vizumov in menjalnica. **H. Yrigoyen** 2742 - San Justo - Tel.: 441-1264/1265

ADVOKATI

dr. Katica Cukjati — odvetnica - ponedeljek, sreda, petek od 18. do 20. ure - Boulogne Sur Mer 362, La Tablada, Tel.: 652-5638

dr. Marjana Poznič — odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 382-1148

dr. Franc Knavs — odvetnik - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital - Tel.: 476-4435; tel. in faks 46-7991.

ZA DOM

Matija Debevec - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385 - 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - Tel.: 325-2127.

Kreditna Zadruga SLOGA — Bmé. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bmé. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje od sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uraduje ob četrkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ štirih vrstic \$ 4- za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številke — \$ 12.-

DOVJE — Ob 150-letnici prihoda v Dovje župnika Jakoba Aljaža so pripravili Aljaževe dneve. Na okrogli mizi so govorili o Aljažu kot glasbeniku, planincu, graditelju planinskih stavb, a tudi kot duhovniku, ki je zaradi tega bil preveč zamolčan.

V Slovenskem domu v Carapachayu

bo v soboto, 29.
in v nedeljo 30. oktobra

veseloigra

PRI BELEM KONJIČKU

Proslava Misijonske nedelje

v soboto, 15. oktobra, v Slovenski hiši

- Ob 19.15 sveta maša za misijone in žive in raj. slovenske misijonarje.
- Po maši v dvorani proslava pod geslom: „Družina, zibelka misijonskih poklicev“.

Program bo izvajala mladinska misijonska skupina Slovenske vasi pod vodstvom Francija Pavliča CM. Pri maši in proslavi bo pel mladinski zbor Slovenske vasi.

K udeležbi vsi toplo vabljeni!

*Ko svet plaši se, nam trdnó
v daljavo svetlo zre okó.*

Društvo Slovenska pristava

vabi na svoj

27. PRISTAVSKI DAN,

ki bo 23. oktobra 1994

11.15 Dviganje zastav

11.30 Sv. maša

13.00 Kosilo

17.00 Kulturni program:

Slavnostni govor: **Bine Magister**

Igra: **M. Willenpart "VNUKINJA"**

Režija: *Dominik Oblak*

Na Cocktail z modno revijo

vabi

ZSMŽ - Slomškov dom

22. oktobra ob 19. uri

Prijave na tel. 654-1596 — Castelli 28 - Ramos Mejía

ŠTEVILKA 1565

Je bila izžrebana za mesec september,
konec leta pa čakata

2 BREZPLAČNI LETALSKI VOŽNJI V SLOVENIJO

Pogoji so:

- naložba 200 pesov v navadni hranilni vlogi
- članstvo v Mutual SLOGA
- Karta SLOGA

Čas naložbe: do 31. decembra 1994.

V SLOGI JE MOČ!

DR. VITAL AŠIČ

Don Bosco 168 - San Isidro

Ponedeljek, sreda in petek od 17. do 20. ure.

Nepremičninske in družinsko-pravne zadeve. - Posvetovanje in sprejem tudi postopkov v zvezi s Slovenijo z neposrednim predstavništvom

Tel.: 742-9137 - 742-9437 - 743-5985

Slovenščina, moj jezik

Neredko se ponašamo, da smo priden, delaven narod. Zakaj pa smo tako lagodni pri izražanju? Prav nič se ne potrudimo, da bi bil naš govor čist, točen, krepek. Malo marno ga kazimo z navlako, ki jo mimogrede poberejo.

Res se potrudimo, da predstavljamo lepó besedo za besedo. Tako so že nekoč nastajale spake, ki jih človek brez znanja jezika, kjer smo ga pobrali, ni mogel čutiti kot tuje. Že marsikateri ponosni pisec je brez očitka vesti zapisal: SE MI DOPADE. Tako se začne. Narod spako pograbi kot zanimi-

vost, morda celó kot šalo. Ne bo dolgo, pa se bomo nehali smejeti, ko bomo vsevprek slišali govoriti MI DRUGI. Kdo razume? Saj je vseeno, od kod je izraz. Zanimiv je, nekaj novega. Niti ni grda beseda. Kaj nam brani...

Tako padajo morilni udarci po našem ubogem, lepem jeziku. Veliki možje so ga klesali, matere so ga ohranjale iz roda v rod. Mi ga oblačimo v pustne šeme, ki jih bomo na pepelnico požgali. Nam vest prav nič ne očita?

Milena

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak
Propietario: Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
(1407) BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: (54-1) 636-0841
Telefax: (54-1) 636-2421

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.
Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

| | |
|-------------------------------|--------------------------------------|
| Correo Argentino Suc. 7 | FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775 |
| | TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824 |

Registro Nac. de la Propiedad
Intelectual N° 85.462

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti pa \$ 60; obmejne države Argentine 90 USA dol.; ostale države v obeh Amerikah 100 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje in oblikovanje:
MALIVILKO - Telefax: (54-1) 362-7215

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - Tel./Fax: 362-7215
(1101) Buenos Aires

OBVESTILA

SOBOTA, 15. oktobra:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja ob 15. uri v Slovenski hiši.

Misijonska proslava v Slovenski hiši.

NEDELJA, 16. oktobra:

V Slomškovem domu materinske proslave. Ob 9. uri sv. maša, nato kratki program.

CETRTEK, 20. oktobra:

Sestanek Lige žena-mati v San Martínu.

SOBOTA, 22. oktobra:

Cocktail z modno revijo v Slomškovem domu ob 19.

NEDELJA, 23. oktobra:

27. Pristavski dan s celodnevniim sporedom.

SOBOTA, 29. oktobra:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja ob 15. uri v Slovenski hiši.

V Slovenskem domu v Carapachayu veseloigra Pri belem konjičku

NEDELJA, 30. oktobra

V Slovenskem domu v Carapachayu veseloigra Pri belem konjičku

SOBOTA, 5. novembra:

Tombola v Slomškovem domu.

DARUJTE V TISKOVNI SKLAD

Društvo Zedinjena Slovenija pripravlja tudi letos šolsko počitniško kolonijo v Počitniški dom dr. Rudolfa Hanželiča in sicer od 26. decembra do 10. januarja. Prijave sprejema pisarna ZS v Slovenski hiši od ponedeljka do petka od 16. do 20. ure. Ceno in vse ostalo bomo objavili kasneje.